

Statsforvalteren i Trøndelag

Trööndelagen Staatehaaltoje

Rapport etter forvaltningskontroll

Kontrollert kommune:	Øvre Namdal landbruksforvaltning ved Lierne kommune
Dato rapport:	31.10.2025
Dato for kontrollmøte:	16.09.2025
Kontrollleder:	Trond Rian
Gjennomført av:	Rune Saursaunet, Trond Rian
Til stede fra kommunen:	Lars Kristian Bjørnli, Stig Håvard Freland
Kontrollerte ordninger:	Nærings- og miljøtiltak i skogbruket - skogsveger, med særlig fokus på Inderdalsvegen, annet lovverk - forskrift om planlegging og godkjenning av landbruksveger

1 Sammendrag

Rapporten er skrevet med bakgrunn i Statsforvalteren sin foreløpige rapport datert 18.09.2025. Rapporten beskriver de funn (avvik og merknader) som ble avdekket. I Øvre Namdal landbruksforvaltning ble det konstatert 3 avvik og 2 merknader.

2 Generelt om kommunen

Tabellen viser utbetalte skogbruksmidler i kommuner innen Øvre Namdal landbruksforvaltning for tilskuddsordningene de hadde fått delegert myndighet fra staten i 2024:

Tilskuddsordning		Beløp (kr)	Antall vedtak
Skogfond *)	Utbetalt	1 827 544	102
Tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK)- Skogkultur	Utbetalt	1 678 543	127
Tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK)- veg	Utbetalt	1 134 055	2
Tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK)- drift	Utbetalt	100 000	2
SUM		2 912 598	233

*) Kun til skogkultur. I tillegg kommer skogfond til veier og andre formål.

3 Hjemmel for kontrollen

Hjemmel for kontroll er Reglement for økonomistyring i staten § 15:

«Overordnede virksomheter skal ivareta kontroll med at underliggende virksomheter og enheter utenom statsforvaltningen som utøver forvaltningsmyndighet, utfører sine oppgaver på forsvarlig måte og i henhold til § 14». § 14 inneholder bestemmelser om internkontroll.

Kontrolloppgavene er gitt til Statsforvalteren i tildelingsbrev og hovedinstruksen fra Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet. Statsforvalteren skal føre kontroll med om kommunenes tilskuddsforvaltning er i samsvar med kravene i ØR § 15. Dette innebærer at vi skal kontrollere om kommunen i sin tilskuddsforvaltning på landbruksområdet har etablert systemer for god styring og kontroll, som sikrer at tilskuddsordningene forvaltes i samsvar med gjeldende landbrukspolitikk, og i samsvar med gjeldende lover og regler.

4 Grunnlag for kontrollen

Statsforvalteren er gjennom hovedinstruksen og tildelingsbrev bedt om å vektlegge kontroll for å sikre kvalitetsmessig god tilskuddsforvaltning. Utvelgelsen av kontrollobjekter er risikobasert. Samtidig står det i tildelingsbrevet at Statsforvalteren skal ha forvaltningskontroll i 20 % av kommunene hvert år.

Målet med kontrollen er å ivareta at midlene over jordbruksavtalen brukes til det formålet de er tiltenkt gjennom en målrettet og effektiv forvaltning. Kontrollen skal videre sikre at lover og regler overholdes, og at rettssikkerheten til søker ivaretas.

5 Gjennomføring av kontrollen

Varsel om kontroll ble gitt i brev av 28.04.2025 og kontrollen ble gjennomført 16.09.2025.

Statsforvalteren har gjennomgått rutiner, søknader og andre aktuelle dokumenter knyttet til de kontrollerte ordningene. Kommunene fikk i forkant av kontrolldagen tilsendt et egenrederingsskjema som ble besvart og returnert Statsforvalteren før møtet.

Den 16.09.2025 ble det gjennomført et møte med kommunen på rådhuset i Lierne der involverte i kontrollen i kommunen og hos Statsforvalteren deltok. Det ble i møtet gjennomført en forvaltningsdialog rundt svarene kommunen hadde gitt på egenrederingsskjemaet, samt en gjennomgang av dokumenter og saksbehandling av Inderdalsvegen. Etter dette ble det gjennomført en befaring av Inderdalsvegen.

Kommunen fikk oversendt foreløpig rapport 18.09.2025. Kommunen har ikke gitt kommentarer til den foreløpige rapporten. Foreløpig rapport er lagt til grunn for denne rapporten.

6 Kontrollområder

Tabellen, som følger på de neste sidene, gir en oversikt over de avvik og merknader som ble avdekket under kontrollen:

Avvik er mangel på oppfyllelse av krav til forvaltningen av ordningen som er fastsatt i eller i henhold til

- reglement for økonomistyring i staten
- styrende dokumenter
- regelverket og/eller retningslinjer for ordningen

Merknad er forhold som ikke strider med krav, men der statsforvalteren finner grunn til å peke på behov for forbedringer.

Avvik og merknader som ble avdekket under kontrollen:	
Tilskuddsordning: Generelt for skogordningene	
Avvik 1	Utilstrekkelig system for internkontroll Det foreligger ingen rutine for saksbehandling av tilskudd til skogsveger eller saksbehandling knyttet til forskrift om planlegging og godkjenning av landbruksveger. I henhold til kommunen er det heller ikke andre rutiner på skogområdet. Internkontroll skal tilpasses virksomhetens risiko, vesentlighet og egenart. Arbeid med internkontroll skal være et løpende arbeid og en del av den daglige drift. Inn i arbeid med internkontroll vil det normalt inngå ROS-analyser, rutiner for implementering, dokumentasjon, oppfølging, rapportering og oppdatering. Ut fra den dokumentasjonen vi har hatt tilgang til, og opplysninger gitt i forvaltningsdialogen, framstår Lierne kommunes internkontroll på skogområdet som ufullstendig og mangelfull.
Avvik fra	Reglement for økonomistyring i staten §14 internkontroll
Frist for å lukke avviket	Vi ber om at kommunen, i forbindelse med tilbakemelding på endelig rapport, legger fram en framdriftsplan for hvordan arbeidet med videreutvikling av kommunens system for internkontroll på skogområdet er tenkt gjennomført.
Kommentar	Det konstateres svikt i saksbehandling som kunne ha vært unngått med gode og implementerte rutiner. For temaet skogsveger ville det vært naturlig med en rutine for saksbehandling av tilskudd og en rutine for saksbehandling av saker etter Forskrift om planlegging og godkjenning av landbruksveger. Selv om det ikke var en del av kontrollen så er det mye annen saksbehandling av skogsaker, bl.a av skogtilskudd og skogfond som kommunen også bør utvikle rutiner for.
Tilskuddsordning: Nærings- og miljøtiltak i skogbruket - skogsveger, med særlig fokus på Inderdalsvegen, annet lovverk - forskrift om planlegging og godkjenning av landbruksveger	
Avvik 2	Manglende godkjenning av byggeplan for veganlegget Inderdalsvegen Kommunen skal godkjenne byggeplanen før tiltaket starter. Dette må skje skriftlig, og regnes som et enkeltvedtak. Slik formell godkjenning mangler.
Avvik fra	Forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i kommunen § 5 «Før anleggsarbeidet settes i gang skal det foreligge en byggeplan som kommunen har godkjent.»

	Retningslinjer for tilskudd til veg- og driftstiltak i skogbruket 2024-2027 (Lierne mfl kommuner) kap 2 § 6 « <i>Teknisk byggeplan skal utarbeides og godkjennes av kommunen før det kan søkes tilskudd. Byggeplanen skal utarbeides på grunnlag av punkt om planleggingskrav i søknadsskjema</i> ».
Frist for å lukke avviket	Umiddelbart
Kommentar	I vedtak om tilskudd har kommunen skrevet «<i>Tiltaket skal gjennomføres i samsvar med søknad om tilskudd, og utarbeidet og godkjent byggeplan</i>». Det er bra at kommunen har angitt at å følge byggeplanen er et premiss for tilskudd. Dersom byggeplanen er ferdig før bevilgning av tilskudd kan vedtak om godkjenning av byggeplanen skrives inn i vedtaket. For Inderdalsvegen burde kommunen stilt større krav til byggeplanen gjennom kartvedlegg som viser konkret plassering av møteplasser, snuplasser og eventuelle utvidelser. Da veien i en kort strekning går gjennom et naturreservat ville det gitt kommunen mulighet til å kvalitetssikre at reservatet ikke ville bli berørt. Befaringen på kontrolldagen ga ingen indikasjoner på at grensen for reservatet er overskredet.
Avvik 3	<u>Manglende gjennomføring av vedlikeholdskontroller av veger som har fått tilskudd</u> Kommunen utfører ikke vegvedlikeholdskontroller av skogsveger som har fått tilskudd.
Avvik fra	<u>Forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket, § 5</u> «<i>Det er et krav at veien blir vedlikeholdt til den standard som den opprinnelig ble bygd.</i>» <u>Retningslinjer for tilskudd til veg- og driftstiltak i skogbruket 2024-2027 (Lierne mfl kommuner) kap 4 § 12:</u> «<i>Kommunen vil foreta kontroll av vegvedlikehold på veger som er bygd med tilskudd 5 år etter ferdigstillelse.</i>»
Frist for å lukke avviket	Umiddelbart
Kommentar	En vedlikeholdskontroll bør gjennomføres ved at skogeier og vegforening inviteres, og kjenner bakgrunnen for kontrollen. Resultatet av kontrollen bør dokumenteres skriftlig, med kopi til skogeier og vegforening. Dette bør innlemmes i en rutine. Det anbefales slik kontroll etter at det er gått 5 år siden ferdiggodkjenning av veianlegget. En rutine for utsjekk av eventuell 5 år gamle veger i ØKS bør gjøres i starten på året.

Merknad 1	<u>Manglende høring vedrørende ombygging av Inderdalsvegen</u> Forskrift om planlegging og godkjenning av landbruksveger sier i § 1-2 pkt c at forskriftens virkeområde også omfatter «Ombygging av landbruksvei definert som vesentlig opprusting av eksisterende vei til en bedre veiklasse. Kommunen vurderte tiltaket til å ha et omfang som ikke tilsa høring. Dette er et prosjekt som ble beregnet til over 1,7 mill kr i kostnader. Selv om traseen i stor grad trolig følger eksisterende trase angir vegplanen dessuten breddeutvidelser, anlegg av 3 møteplasser og snuplass. I sin saksbehandling og gjennomgang av aktuelle databaser har kommunen ikke funnet noen opplysninger verdt å kommentere. Dette til tross for at søker oppgir at vegen berører reindrift, verna vassdrag (Inderdalselva som en del av Sørlivassdraget) og MiS figurer, samt er flomutsatt i henhold til søker. Videre går vegen gjennom Skrapptjønnfloen naturreservat. Et reservat som i 2024 ble foreslått utvidet. Statsforvalteren skal i henhold til forskriften gis anledning til å uttale seg ved søknad om nybygging av bilveier og når veitiltak kan berøre områder med reindriftsinteresser. Kommunens saksbehandling i godkjenningsvedtaket framstår summarisk og noe mangelfull. Både omfang og berørte interesser i området tilsier at veganlegget skulle ha vært på høring. Selv om mange interesser er berørt av prosjektet er det lite trolig at en høring ville ført til et <i>annet</i> vedtak, men kommunen ville ha dokumentert og kvalitetssikret vedtaket mye bedre.
Merknad 2	<u>Manglende kunngjøring av retningslinjer for tilskudd</u> På kommunens hjemmeside under tema «skog og skogbruk» er det en underfane som heter skogsbilveg. Informasjonen som foreligger om retningslinjer for tilskudd til skogsveger er at de er «under utvikling». Statsforvalteren er kjent med at regionale retningslinjene for veg og driftstilskudd har eksistert i flere år. Det er derfor grunn til å anta at informasjonen har vært mangelfull over tid. For driftstilskudd ligger retningslinjene utlagt. Under vegfanen er det også to døde linker til bygging og tilskudd for veger, men det ligger god og klargjørende informasjon om timeføring og godkjente satser for skogeiers egeninnsats. Retningslinjer for tilskudd til skogbrukstiltak i Midt Trøndelag. Bestemmelser om økonomistyring i staten, pkt. 6.3.2 (tilskuddsforvaltning) kunngjøring og saksbehandling: «<i>Kunngjøring skal foretas på en slik måte at man når hele målgruppen som tilskuddsbevilgningen tar sikte på</i>».

	Kommunens kunngjøring av retningslinjer er klart mangelfull. Kunngjøring bør foretas på en slik måte at man når hele målgruppen som tilskuddsbevilgningen tar sikte på. <i>Fullstendige</i> retningslinjer for tilskudd bør derfor ligge fast utlagt på kommunens nettside. Meldingsblad, e-post og andre informasjonsformer må gjerne brukes i tillegg.

Avsluttende kommentarer

Ved et sted langs Inderdalsvegen var det lagret kasserte elementer fra vegprosjektet. Dette bør fjernes, og Statsforvalteren forventer at kommunen følger opp dette.

Inderdalsvegen framsto for øvrig som et vel utført skogsvegprosjekt - godt i samsvar med kravene til vegklasse 3.

Det er viktig at Lierne kommune framover prioriterer arbeidet med å utvikle kommunens system for internkontroll på landbruksområdet.